

Besl. O. nr. 84.

Jf. Innst. O. nr. 89 (1998-99) og Ot.prp. nr. 56 (1998-99).

År 1999 den 8. juni holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i utlendingsloven og i enkelte andre lover som følge av Schengensamarbeidet.

I.

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Opphold i annet land som deltar i Schengensamarbeidet likestilles med opphold i riket. Kongen kan ved forskrift gi regler om opphold ut over tre måneder der dette følger av internasjonal avtale og nærmere regler om beregning av oppholdstid.

§ 17 første ledd ny bokstav e skal lyde:

- e) kan kreves mottatt av et annet land som deltar i samarbeidet i henhold til Dublinkonvensjonen 15. juni 1990,

Nåværende bokstav e blir bokstav f.

§ 17 annet ledd skal lyde:

Adgangen til å returnere flyktning til annen stat i medhold av første ledd bokstav c, d og e skal ikke benyttes dersom flyktningen har en tilknytning til riket som gjør at Norge er nærmest til å gi flyktningen beskyttelse.

§ 23 skal lyde:

§ 23 Grensepassering og grensekontroll

Enhver som kommer til riket, skal straks melde seg for passkontrollen eller nærmeste politimyndighet. Enhver som reiser fra riket, er underlagt utreisekontroll og skal ved utreisen melde seg for passkontrollen eller nærmeste politimyndighet. Unntak gjelder ved passering av indre Schengen-grense, og ellers når departementet bestemmer.

Inn- og utreise skal skje over godkjente grenseovergangssteder dersom ikke annet er bestemt. Departementet avgjør hvor det skal være godkjente grenseovergangssteder. Uten hinder av denne lov kan indre Schengen-grense passeres hvor som helst. Tollavgivningen gjelder ved passering av indre grense.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om inn- og utreisekontroll og om unntak fra bestemmelse i første og annet ledd om passering av indre Schengen-grense. Kongen kan ved forskrift også gi politiet myndighet til å foreta innkreving av pass og andre reisedokumenter fra utlending før innreisen til riket samt pålegge fører av skip eller luftfartøy å kontrollere at reisende har gyldig reisedokument.

§ 25 skal lyde:

§ 25 Visum

Utlending må ha visum for å kunne reise inn i riket med mindre Kongen ved forskrift har gjort unntak fra visumkravet. Utlending som har oppholdstillatelse utstedt av et land som deltar i Schengensamarbeidet, er unntatt fra visumplikt. Med oppholdstillatelse menes her tillatelse av en hvilken som helst art som gir rett til opphold på utstederlandets territorium. Utlending som har midlertidig oppholdstillatelse utstedt av et land som deltar i Schengensamarbeidet med sikte på behandling av en søknad om asyl eller opphold, må for å være unntatt fra visumplikten i tillegg ha reisedokument utstedt av det land som har utstedt oppholdstillatelsen.

Visum utstedt av land som deltar i Schengensamarbeidet er gyldig for innreise og opphold i riket i den angitte tidsperiode, når dette fremgår av visumet.

Kongen kan ved forskrift gi regler om plikt til å ha lufthavntransittvisum.

Visum gis ved påtegning i pass eller annet legitimasjonspapir eller ved særskilt dokument, etter nærmere regler fastsatt av Kongen, som også gir regler om fremgangsmåten ved søknad.

Visum for besøk gis for en innreise og for opphold av bestemt varighet inntil tre måneder. Ved særlig behov kan slikt besøksvisum gis med gyldighet for flere innreiser. Kongen kan gi nærmere regler om behandlingen av søknader om besøksvisum.

Søknad om visum avgjøres av Utlendingsdirektoratet. Myndighet til å avgjøre søknad om besøksvisum og lufthavntransittvisum kan også legges til utenriks-tjenesten. Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

§ 27 første ledd bokstav c skal lyde:

- c) som mangler slik tillatelse som er nødvendig etter kapittel 2 eller ikke kan sannsynliggjøre det oppgitte formålet med oppholdet,

§ 27 første ledd bokstav i og j skal lyde:

- i) som er innmeldt i Schengen informasjonssystem (SIS) med henblikk på ikke å tillate innreise,
j) når det er nødvendig av hensyn til Norges eller annet Schengen-lands nasjonale sikkerhet, offentlige orden eller internasjonale forbindelser.

§ 27 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan ved forskrift gi regler om unntak fra bestemmelsene i første ledd for innehaver av visum eller oppholdstillatelse utstedt av land som deltar i Schengensamarbeidet. Med oppholdstillatelse menes her tillatelse som nevnt i § 34a første ledd.

§ 31 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak om bortvisning etter § 27 første ledd bokstav a til i treffes av politimesteren eller den politimesteren bemyndiger.

Ny § 34a skal lyde:

§ 34a Oversending av opplysninger

I den utstrekning Norge er forpliktet til det som deltaker i Schengensamarbeidet og samarbeidet i henhold til Dublinkonvensjonen 15. juni 1990, kan utlendingsmyndighetene uten hinder av taushetsplikt oversende opplysninger om enkeltpersoner til myndighetene i land som deltar i slikt samarbeid, som ledd i eller til bruk ved behandling av sak om visum, asyl eller oppholdstillatelse. Med oppholdstillatelse menes i denne paragrafen tillatelse av en hvilken som helst art som er utstedt av et land som deltar i Schengensamarbeidet og som gir rett til opphold på dets territorium. Midlertidig tillatelse til opphold med sikte på behandling av en søknad om asyl eller oppholdstillatelse omfattes likevel ikke.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om hvilke forhold det kan opplyses om og vilkår som må være oppfylt før oversending kan finne sted.

§ 45 første ledd bokstav b og c skal lyde:

- b) at føreren av luftfartøy som kommer fra eller går til utlandet, skal gi politiet fortegnelse over reisende og mannskap,
c) at føreren av skip som passerer grensen på vei til eller fra norsk havn, skal gi politiet fortegnelse over reisende og mannskap,

Nåværende bokstav c til g blir bokstav d til h.

§ 46 tredje ledd skal lyde:

Når utlending som er kommet med skip eller luftfartøy, eller som er brakt til riket av transportør som utfører yrkesmessig landtransport av personer, blir bortvist etter §§ 27, 28 eller 57, plikter transportmidlets eier eller leier, og på dennes vegne dets fører eller agent i riket, enten å ta utlendingen om bord igjen, på annen måte bringe utlendingen ut av riket, eller å dekke utgifter som måtte bli påført det offentlige ved at utlendingen føres ut. På samme måte foreligger plikt til å ta om bord og dekke utgifter til eskorte av utlendingen ut av riket når politiet finner dette nødvendig.

§ 46 nytt sjettede ledd skal lyde:

Ansvar et etter tredje og femte ledd gjelder ikke ved innreise over indre Schengen-grense.

§ 47 tredje ledd skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil tre år straffes den som

- a) i vinnings hensikt hjelper utlending til ulovlig opphold i riket eller i annet land som deltar i Schengensamarbeidet; eller
b) i vinnings hensikt hjelper utlending til ulovlig å reise inn i riket eller i annet land som deltar i Schengensamarbeidet.

Nåværende tredje til sjettede ledd blir nye fjerde til syvende ledd.

II.

I Almindelig borgerlig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10 gjøres følgende endringer:

Innledningen i § 12a første ledd skal lyde:

Når det overfor en person er avsagt endelig dom som går inn under

1. lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte
2. lov 25. mars 1977 nr. 22 om overføring av straffefølgning fra eller til annet europeisk land eller
3. internasjonal avtale innenfor Schengensamarbeidet

kan ikke straffesak reises eller straffedom avsies her i riket for samme straffbare forhold, såfram

Innledningen i § 12a andre ledd skal lyde:

Med mindre strafforfølgningen i domslandet skjedde etter begjæring av norske myndigheter, gjelder første ledd ikke for saker som nevnt i første ledd nr. 1 og 2

§ 12a nytt tredje ledd skal lyde:

Med mindre strafforfølgingen i domlandet skjedde etter begjæring av norske myndigheter, gjelder første ledd ikke for saker som nevnt i første ledd nr. 3, når

- a) *den handlingen som lå til grunn for den utenlandske dommen, helt eller delvis ble begått i Norge. Ble handlingen bare delvis begått i Norge, gjelder unntaket likevel ikke dersom handlingen delvis ble begått på territoriet til konvensjonsparten der dommen ble avsagt;*
- b) *den handlingen som lå til grunn for den utenlandske dommen, er straffbar i Norge etter kapittel 8, 9 eller 14 i denne loven eller etter lov 18. august 1914 nr. 3 om forsvarshemmeligheter; eller*
- c) *den handlingen som lå til grunn for den utenlandske dommen, ble begått av en norsk tjenestemann, og var et brudd på vedkommendes tjenesteplikter.*

III.

I lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lov- brytere m.v. gjøres følgende endringer:

§ 5 nr. 1 nytt andre punktum skal lyde:

Kongen kan inngå overenskomst med fremmed stat om at bestemte typer lovbrudd ikke skal anses som politiske.

§ 9 nytt andre punktum skal lyde:

Med hensyn til avbrytelse av foreldelsesfristen er det den anmodende stats bestemmelser som kommer til anvendelse dersom utleveringsbegjæringen er fremmet av en stat som deltar i Schengensamarbeidet.

Ny § 17a skal lyde:

1. *Hvis den som begjæres utlevert av en stat som deltar i Schengensamarbeidet har samtykket i utlevering og samtykket ikke senere er kalt tilbake, kan utleveringsbegjæringen behandles og avgjøres av den stedlige statsadvokat. Utlevering skal skje hvis vilkårene i loven er oppfylt og det ikke foreligger forhold som tilsier at begjæringen bør avslås. Finner statsadvokaten at begjæringen må avslås, eller det er tvil om utleveringsbegjæringen skal etterkommes, eller det foreligger konkurrerende begjæringer om utlevering, skal saken sendes via Riksadvokaten til departementet for avgjørelse.*

2. *Hvis den som har avgitt samtykke som nevnt i nr. 1, har erklært at den anmodende stat kan sette i verk straffeforfølging eller fullbyrde straff for en annen straffbar handling enn den utleveringsbegjæringen gjelder, kan en slik erklæring bare kalles tilbake hvis samtykke som nevnt i nr. 1 kalles tilbake.*
3. *Samtykke som nevnt i nr. 1 og erklæring som nevnt i nr. 2 skal avgis skriftlig i rettsmøte. Det skal i rettsmøtet orienteres om virkningen av samtykket. Dersom samtykket kalles tilbake, skal saken oversendes forhørsretten for behandling etter de ordinære regler om behandling av utleveringsaker i dette kapittel.*

§ 24 nr. 3 skal lyde:

3. *Begjæringen kan ikke etterkommes dersom den handling forfølgingen gjelder, eller en tilsvarende handling, ikke er straffbar etter norsk lov, eller dersom den etter bestemmelsene i §§ 4-6 ikke kan begrunne utlevering. Første punktum, andre alternativ gjelder ikke for stater tilsluttet Schengensamarbeidet. Ved begjæring fra Danmark, Finland, Island eller Sverige gjelder første punktum første alternativ bare når den handlingen forfølgingen gjelder, er et politisk lovbrudd.*

IV.

I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) gjøres følgende endring:

Ny § 20a skal lyde

§ 20a *Utenlandsk polititjenestemann*

Utenlandsk polititjenestemann kan på norsk territorium fortsatte observasjon og forfølgelse av og om nødvendig anholde en person som mistenkes for en straffbar handling som ellers kan begrunne utlevering. Dette gjelder inntil norsk politimyndighet har overtatt ansvaret for observasjonen eller forfølgelsen eller krevd denne stanset, og bare så langt det følger internasjonal avtale innenfor Schengensamarbeidet.

Under utøvelse av tjenestehandlinger som nevnt i første ledd, er utenlandsk polititjenestemann å anse som offentlig tjenestemann i forhold til straffelovens bestemmelser.

V.

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Gunnar Skaug,
president.

Anita Apelthun Sæle,
sekretær.